

ЯКІСТЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ: КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД У ПІДГОТОВЦІ СУЧАСНОГО ФАХІВЦЯ

МАТЕРІАЛИ

XLIII Міжнародної
науково-методичної конференції

(м. Полтава, 14–15 листопада 2018 року)

Полтава
2018

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНА СПІЛКА СПОЖИВЧИХ ТОВАРИСТВ УКРАЇНИ
Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»
(ПУЕТ)

**ЯКІСТЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ:
КОМПЕТЕНТНІСНИЙ ПІДХІД
У ПІДГОТОВЦІ СУЧАСНОГО
ФАХІВЦЯ**

МАТЕРІАЛИ

XLIII Міжнародної науково-методичної конференції

(м. Полтава, 14–15 листопада 2018 року)

Полтава
ПУЕТ
2019

УДК 378.014.61(082)
Я44

Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» заборонено

Програмний комітет

Голова: *О. О. Нестуля*, д. і. н., професор, ректор ПУЕТ.

Члени програмного комітету:

С. М. Лебедєва, д. е. н., професор, ректор Білоруського торгово-економічного університету споживчої кооперації;
Е. Б. Аймагамбетов, д. е. н., професор, ректор Карагандинського економічного університету Казспоживвспілки;
М. М. Шарітов, д. е. н., професор, ректор Таджикиського державного університету комерції;
Н. Алієва, д. філол. н., професор, ректор Бакинського слов'янського університету;
Л. П. Шавга, д. е. н., професор, ректор Кооперативно-торгового університету Молдови.

Організаційний комітет

Н. С. Педченко, голова, д. е. н., професор, перший проректор ПУЕТ;
Н. І. Озій, заступник голови, к. е. н., доцент, начальник науково-методичного центру управління якістю діяльності ПУЕТ.

Члени організаційного комітету:

С. В. Гаркуша, д. т. н., професор, проректор з наукової роботи;
Н. В. Герман, доцент, директор науково-навчального центру;
Ю. В. Іванов, к. е. н., доцент, директор Інституту заочно-дистанційного навчання;
С. І. Нестуля, к. і. н., доцент, директор Навчально-наукового Інституту лідерства;
Г. О. Бірта, д. с.-г. н., професор, завідувач кафедри товарознавства, біотехнології, експертизи та митної справи;
Н. М. Бобух, д. філол. н., професор, завідувач кафедри української, іноземних мов та перекладу;
Н. В. Карпенко, д. е. н., професор, завідувач кафедри маркетингу;
В. А. Кулик, д. е. н., доцент, завідувач кафедри бухгалтерського обліку і аудиту;
В. В. Карцева, д. е. н., доцент, завідувач кафедри фінансів та банківської справи;
Г. П. Скляр, д. е. н., професор, завідувач кафедри туристичного та готельного бізнесу;
Г. П. Хомич, д. т. н., професор, завідувач кафедри харчових технологій та ресторанного господарства;
Л. М. Шимановська-Діанич, д. е. н., професор, завідувач кафедри менеджменту;
О. В. Шкурупій, д. е. н., професор, завідувач кафедри міжнародної економіки;
В. О. Назаренко, к. т. н., доцент, провідний науковий співробітник науково-методичного центру управління якістю діяльності;
А. С. Горбенко, методист науково-методичного центру управління якістю діяльності;
В. П. Захарченко, методист першої категорії науково-методичного центру управління якістю діяльності;
М. М. Іващенко, директор навчально-наукового інформаційного центру;
О. А. Івасенко, директор департаменту маркетингу;
Л. М. Діденко, директор ЦІЗОП.

Якість вищої освіти: компетентнісний підхід у підготовці Я44 сучасного фахівця : матеріали XLIII Міжнародної науково-методичної конференції (м. Полтава, 14–15 листопада 2018 року). – Полтава : ПУЕТ, 2019. – 328 с.

ISBN 978-966-184-332-4

У матеріалах конференції розглянуто досвід використання інтерактивних технологій у формуванні сучасних компетенцій майбутніх фахівців, удосконалення інтегрованих навчальних планів і програм навчальних дисциплін, оптимізації теоретичної та практичної підготовки студентів, розвитку компетентностей науково-педагогічних працівників.

Розраховано на науково-педагогічних працівників, аспірантів, студентів закладів вищої освіти.

УДК 378.014.61(082)

*Матеріали друкуються в авторській редакції мовами оригіналів.
За вклад, зміст і достовірність матеріалів відповідальні автори.*

ISBN 978-966-184-332-4

© Вищий навчальний заклад Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі», 2019

**МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ УКРАИНЫ
ЦЕНТРАЛЬНЫЙ СОЮЗ ПОТРЕБИТЕЛЬСКИХ ОБЩЕСТВ УКРАИНЫ**

**Высшее учебное заведение Укоопсоюза
«ПОЛТАВСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ ЭКОНОМИКИ И ТОРГОВЛИ»
(ПУЭТ)**

**КАЧЕСТВО ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ:
КОМПЕТЕНТНОСТНЫЙ ПОДХОД В
ПОДГОТОВКЕ СОВРЕМЕННОГО
СПЕЦИАЛИСТА**

МАТЕРИАЛЫ

**XLIII Международной научно-методической
конференции**

(г. Полтава, 14–15 ноября 2018 года)

**Полтава
ПУЭТ
2019**

Распространение и тиражирование без официального разрешения Высшего учебного заведения Укоопсоюза «Полтавский университет экономики и торговли» запрещено

Программный комитет

Председатель: *А. А. Нестуля*, д. э. н., профессор, ректор ПУЭТ.

Члены программного комитета:

С. Н. Лебедева, д. э. н., профессор, ректор Белорусского торгово-экономического университета потребительской кооперации;

Е. Б. Аймагамбетов, д. э. н., профессор, ректор Карагандинского экономического университета Казпотребсоюза;

М. М. Шарипов, д. э. н., профессор, ректор Таджикского государственного университета коммерции;

Н. Алиева, д. филол. н., профессор, ректор Бакинского славянского университета;

Л. А. Шавга, д. э. н., профессор, ректор Кооперативно-торгового университета Молдовы.

Организационный комитет

Н. С. Педченко, председатель, д. э. н., профессор, первый проректор ПУЭТ;

Н. И. Озуй, заместитель председателя, к. э. н., доцент, начальник научно-методического центра управления качеством деятельности ПУЭТ.

Члены организационного комитета:

С. В. Гаркуша, д. т. н., профессор, проректор по научной работе;

Н. В. Герман, доцент, директор научно-учебного центра;

Ю. В. Иванюк, к. э. н., доцент, директор Института заочно-дистанционного обучения;

С. И. Нестуля, к. и. н., доцент, директор Учебно-научного Института лидерства;

Г. А. Бирта, д. с.-х. н., профессор, заведующая кафедрой международного товароведения, биотехнологии, экспертизы и таможенного дела;

Н. Н. Бобух, д. филол. н., профессор, заведующая кафедрой украинского, иностранных языков и перевода;

Н. В. Карпенко, д. э. н., профессор, заведующая кафедрой маркетинга;

В. А. Кулик, д. э. н., доцент, заведующая кафедрой бухгалтерского учета и аудита;

В. В. Карцева, д. э. н., доцент, заведующая кафедрой финансов и банковского дела;

Г. П. Скляр, д. э. н., профессор, заведующий кафедрой туристического и гостиничного бизнеса;

Г. П. Хомич, д. т. н., профессор, заведующая кафедрой пищевых технологий и ресторанного хозяйства;

Л. М. Шимановская-Дианч, д. э. н., профессор, заведующая кафедрой менеджмента;

О. В. Шкурупий, д. э. н., профессор, заведующая кафедрой международной экономики;

В. А. Назаренко, к. т. н., доцент, ведущий научный сотрудник научно-методического центра управления качеством деятельности;

А. С. Горбенко, методист научно-методического центра управления качеством деятельности;

В. П. Захарченко, методист первой категории научно-методического центра управления качеством деятельности;

М. Н. Иващенко, директор учебно-научного информационного центра;

Е. А. Иващенко, директор департамента маркетинга;

Л. Н. Диденко, директор ЦИООП.

Качество высшего образования: компетентностный подход в подготовке современного специалиста : материалы XLIII Международной научно-методической конференции (г. Полтава, 14–15 ноября 2018 года). – Полтава : ПУЭТ, 2019. – 328 с.

ISBN 978-966-184-332-4

В материалах конференции рассматривается опыт использования интерактивных технологий при формировании современных компетенций будущих специалистов, совершенствования интегрированных учебных планов и программ учебных дисциплин, оптимизации теоретической и практической подготовки студентов, развития компетенций научно-педагогических работников.

Рассчитан на научно-педагогических сотрудников, аспирантов, студентов заведений высшего образования.

Материалы печатаются в авторской редакции на языках оригиналов.

За изложение, содержание и достоверность материалов ответственность несут авторы.

© Высшее учебное заведение Укоопсоюза «Полтавский университет экономики и торговли», 2019

ISBN 978-966-184-332-4

2. Перебийніс В. І. Маркетингове управління споживачами послуг : монографія / В. І. Перебийніс, В. М. Траїно. – Полтава : ПУЕТ, 2015. – 323 с.

ФОРМУВАННЯ КЛЮЧОВИХ КОМПЕТЕНЦІЙ І НАВИЧОК У ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ ПОКОЛІННЯ Z

О. В. Шкурупій, д. е. н., професор, завідувач кафедри міжнародної економіки;

Т. А. Дейнека, к. е. н., доцент кафедри міжнародної економіки;

*С. І. Туль, ст. викладач кафедри міжнародної економіки
Вищий навчальний заклад Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»*

Сьогодні формується нове покоління (покоління Z, народжене після 1995 р.), у підготовці якого необхідно використовувати як класичні, так і сучасні форми навчання у вищій школі. За оцінкою Всесвітнього економічного форуму (*The World Economic Forum*), 65 % дітей покоління Z, які у наш час здобувають початкову освіту, по завершенню навчання працюватимуть на нових посадах та виконуватимуть нові функції, які ще не сформувалися на світовому ринку праці. Технологічні тенденції Четвертої промислової революції сприятимуть виникненню нових міжфункціональних спеціальностей, для яких співробітникам будуть необхідні як технічні, так і соціальні та аналітичні навички.

Представники покоління Z допитливі, вони охоче отримують нові знання, швидко і легко засвоюють інформацію, відкриті сучасним технологіям, віртуальній комунікації та співпраці. Використовуючи інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ), вони отримують доступ до культурного та соціального різноманіття світу. Будь-яка їх діяльність пов'язана із використанням технічних гаджетів.

Освіта для покоління Z має стати реальністю всього життя, а не тільки періодом отримання вузької професійної спеціалізації, тому що діяльність представників цього покоління пов'язана з кар'єрою, яка передбачає інтерактивну пошукову працю впродовж всього життя. Окрім фундаментальних навичок, таких як грамотність, представники покоління Z потребують компетенцій, що пов'язані із колаборацією, творчістю, креативністю, вмінням вирішувати неординарні проблеми та ефективно аналізувати великий масив інформації. Крім того, у період на-

вчання необхідно посилити характерні якості представників цифрового покоління, такі як наполегливість, цікавість та ініціатива. Зміни на світовому ринку праці вимагають від сучасних фахівців володіти комплексом навичок.

Фундаментальні навички є базою, на основі якої студенти повинні розвивати ключові фахові компетенції та характерні якості. Ця категорія навичок включає наукову, інформаційну, фінансову, культурну та цивільно-правову грамотність. У наш час ці навички є базовими на шляху до оволодіння навичками XXI століття.

Навички вирішення складних та неординарних проблем включають: 1) критичне мислення – здатність ідентифікувати, аналізувати та оцінювати ситуації, ідеї та інформацію для формування відповідей на поставлені завдання; 2) креативність – здатність розробляти інноваційні способи вирішення проблем; 3) колаборація передбачає співпрацю для передачі інформації або вирішення проблем. Такі компетенції є важливими для представників покоління Z, оскільки працівник XXI століття повинен критично мислити, передавати знання, а також вміти ефективно працювати в команді.

В умовах зміни кон'юнктури світового ринку праці, поширення суперечностей та викликів виникає необхідність у посиленні характерних якостей, якими володіють представники покоління Z, оскільки наполегливість і адаптивність до мінливого середовища, забезпечують фінансову стійкість і кар'єрне зростання у майбутньому. Цікавість і ініціативність є базою для формування нових концепцій та ідей. Лідерство і соціально-культурна обізнаність пов'язані з встановленням конструктивної взаємодії з представниками інших поколінь та культур.

Отже, враховуючи характерні риси покоління Z, необхідно при підготовці сучасних фахівців значну увагу приділяти використанню цифрових технологій, а саме навчання з використанням відкритих освітніх ресурсів (*Coursera, FutureLearn, edX, Open2Study, Prometheus* та ін.), формування навичок аналізу великого масиву даних за допомогою *Power BI*, організація позааудиторної роботи на основі *G Suite for Education* (пакет хмарних служб і додатків для спільної роботи, розроблений компанією *Google*). Для активного розвитку фахових компетенцій слід формувати критичне мислення студентів покоління Z на основі ігрового навчання, розвивати вміння доводити свою точку зору, брати участь у дискусії, самостійно приймати рішення.